

Οικ. Πατριάρχης: Η ελευθερία δεν διεκδικεί, αλλά μοιράζεται

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)



Στην ύψιστη αξία της ορθοδόξου θεωρήσεως της ελευθερίας για τον σύγχρονο άνθρωπο, αναφέρεται στο μήνυμά του για την έναρξη της Τεσσαρακοστής ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, τονίζοντας ότι πρόκειται περί μίας ελευθερίας, η οποία δεν απαιτεί αλλά μοιράζεται, δεν διεκδικεί αλλά θυσιάζεται.

“Ο Ορθόδοξος Χριστιανός γνωρίζει ότι η αυτονομία και η αυτάρκεια δεν απελευθερώνουν τον άνθρωπο από τον κλοιό του Εγώ” αναφέρει και προσθέτει ότι η ελευθερία ενεργοποιεί τις δημιουργικές δυνάμεις του ανθρώπου.

Το μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη για την έναρξη της Τεσσαρακοστής

Χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ, ἐφθάσαμεν καί ἐφέτος εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, διά νά καθάρωμεν ἑαυτούς, συνεργοῦντος τοῦ Κυρίου, ἐν προσευχῇ, ἐν νηστείᾳ καί ταπεινώσει, καί νά εὐτρεπισθῶμεν πρός ἔνθεον βίωσιν τῶν σεπτῶν Παθῶν καί ἑορτασμόν τῆς λαμπροφόρου Ἑγέρσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Μέσα εἰς ἕνα κόσμον πολλαπλῶν

συγχύσεων, ή άσκητική πείρα της Όρθοδοξίας αποτελεί τιμαλφέστατον πνευματικόν κεφάλαιον, άνεξάντλητον πηγήν θεογνωσίας και άνθρωπογνωσίας. Ή εύλογημένη άσκησις, τό πνεύμα της οποίας διαποτίζει σύνολον τόν καθ' ήμās τρόπον τοϋ βίου, - «Άσκητισμός είναι όλόκληρος ο Χριστιανισμός»-, δέν αποτελεί προνόμιον τών όλίγων ή τών έκλεκτών, αλλά «έκκλησιαστικόν γεγονός», κοινόν άγαθόν, κοινήν εύλογίαν, και κοινήν κλήσιν διά πάντας άνεξαιρέτως τούς πιστούς. Οί άσκητικοί άγώνες δέν είναι, βεβαίως, αυτοσκοπός, δέν ισχύει ή άρχή «ή άσκησις διά τήν άσκησιν». Ό στόχος είναι ή υπέρβασις τοϋ ιδίου θελήματος και τοϋ «φρονήματος της σαρκός», ή μετάθεσις τοϋ κέντρου της ζωής από τήν άτομικήν επιθυμίαν και τό «δικαίωμα» εις τήν «ού ζητοϋσαν τά έαυτής» άγάπην, κατά τό βιβλικόν, «μηδείς τό έαυτοϋ ζητείτω, αλλά τό τοϋ έτέρου έκαστος»[1].

Αυτό τό πνεύμα κυριαρχεί καθ' όλην τήν μακράν ιστορικήν πορείαν της Όρθοδοξίας. Είς τό Νέον Μητερικόν συναντῶμεν μίαν υπέροχον περιγραφήν αυτοϋ τοϋ ήθους της παραιτήσεως από τό «έμόν» έν ονόματι της άγάπης: «Παρέβαλόν ποτε σκητιῶται τῇ όσίᾳ Σάρρα, ή δέ παρέθηκεν αυτοίς κανίσκιον μετά χρειῶν· οί δέ γέροντες άφέντες τά καλά, έφαγον τά σαπρά. Είπε δέ αυτοίς ή τιμία Σάρρα· 'όντως έν αληθείᾳ, σκητιῶταί έστε'»[2] . Αύτή ή κατανόησις και ή θυσιαστική χρῆσις της έλευθερίας είναι ξένη πρός τό πνεύμα της έποχής μας, τό όποιον ταυτίζει τήν έλευθερίαν μέ άτομικάς διεκδικήσεις και δικαιωματισμόν. Ό σύγχρονος «αυτόνομος» άνθρωπος δέν θά έτρωγε τούς σαπρούς καρπούς, αλλά τούς καλούς, και θά ήτο βέβαιος ότι τοιουτοτρόπως έκφράζει και χρησιμοποιεί αυθεντικῶς και υπευθύνως τήν έλευθερίαν του.

Είς τό σημείον αυτό εύρίσκεται ή ύψιστη άξία της όρθοδόξου θεωρήσεως της έλευθερίας διά τόν σύγχρονον άνθρωπον. Πρόκειται περί μιᾶς έλευθερίας, ή οποία δέν άπαιτεί αλλά μοιράζεται, δέν διεκδικεί αλλά θυσιάζεται. Ό όρθόδοξος πιστός γνωρίζει ότι ή αυτονομία και αυτάρκεια δέν άπελευθερώνουν τόν άνθρωπον από τόν κλοιόν τοϋ έγώ, της αυτοπραγματώσεως και της αυτοδικαιώσεως. Ή έλευθερία, «ή Χριστός ήμās ήλευθέρωσεν»[3] , ενεργοποιεί τάς δημιουργικάς δυνάμεις τοϋ ανθρώπου, πραγματώνεται ως άρνησις τοϋ αυτοεγκλεισμοϋ, ως άπροϋπόθετος άγάπη και κοινωνία της ζωής.

Τό όρθόδοξον άσκητικόν ήθος δέν γνωρίζει διχασμούς και δυϊσμούς, δέν άπορρίπτει τήν ζωήν, αλλά τήν μεταμορφώνει. Ή δυϊστική θεώρησις και άπόρριψις τοϋ κόσμου δέν είναι χριστιανική. Ό γνήσιος άσκητισμός είναι φωτεινός και φιλόανθρωπος. Είναι χαρακτηριστικόν της όρθοδόξου αυτοσυνειδησίας, ότι ή περίοδος της νηστείας είναι διαποτισμένη από σταυροαναστάσιμον χαράν. Και οί άσκητικοί άγώνες τών όρθοδόξων, όπως και συνολικῶς ή καθ' ήμās πνευματικότης και ή λειτουργική ζωή, αναδίδουν τό άρωμα και τό φῶς της Άναστάσεως. Ό Σταυρός εύρίσκεται εις τό κέντρον της όρθοδόξου εύσεβείας, δέν είναι όμως τό τελικόν σημείον αναφορᾶς της ζωής της Έκκλησίας. Αυτό είναι ή άνεκκλήτως χαρά της Άναστάσεως, όδόν πρός τήν όποίαν αποτελεί ό Σταυρός.

Κατά ταῦτα, καί εἰς τήν περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ βιωματική πεμπτουσία τῶν Ὁρθοδόξων παραμένει ὁ πόθος τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως».

Εὐχεσθε καί προσεύχεσθε, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ, νά ἀξιωθῶμεν, ἄνωθεν ἐπινεύσει καί ἀρωγῇ, πρεσβείαις δέ τῆς Ἀγιοπρώτου Θεοτόκου καί πάντων τῶν Ἀγίων, νά διατρέξωμεν χριστοπρεπῶς καί χριστοτερπῶς τόν δόλιχον τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἀσκοῦντες μετ' εὐφροσύνης, ἐν ὑπακοῇ πρὸς τόν κανόνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, τό «κοινόν ἄθλημα» τῆς παθοκτόνου νηστείας, προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ, βοηθοῦντες τοῖς πάσχουσι καί τοῖς ἐν ἀνάγκαις, συγχωροῦντες ἀλλήλοις καί «ἐν παντί εὐχαριστοῦντες»[4], διὰ νά προσκυνήσωμεν εὐσεβοφρόνως τά «Ἅγια καί Σωτήρια καί Φρικτά Πάθη» καί τήν ζωηφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὡς ἡ δόξα καί τό κράτος καί ἡ εὐχαριστία εἰς τούς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.